РАДА: наступне покоління

Інформаційна довідка:

Податкова система країн-членів ЄС

липень, 2022 |№ 11

Матеріали розроблено Програмою USAID RANG з метою аналітичної підтримки роботи Парламенту

Цей документ став можливим завдяки підтримці американського народу через Агентство США з міжнародного розвитку. Його зміст є виключною відповідальністю автора або авторів і не обов'язково відображає погляди USAID або уряду США.

Податкова система країн-членів ЄС

Вступ

Податок – це обов'язковий платіж, що сплачується фізичними та юридичними особами на підставі чинного законодавства країни, в якій отримується дохід. В довідці буде розглянуто податкові системи країн-членів Європейського Союзу, а саме Естонії, як країни-лідера Міжнародного індексу податкової конкурентоспроможності за 2021 рік[1], а також Польщі, Німеччини, Франції та Нідерландів, відповідно до їх податкової практики.

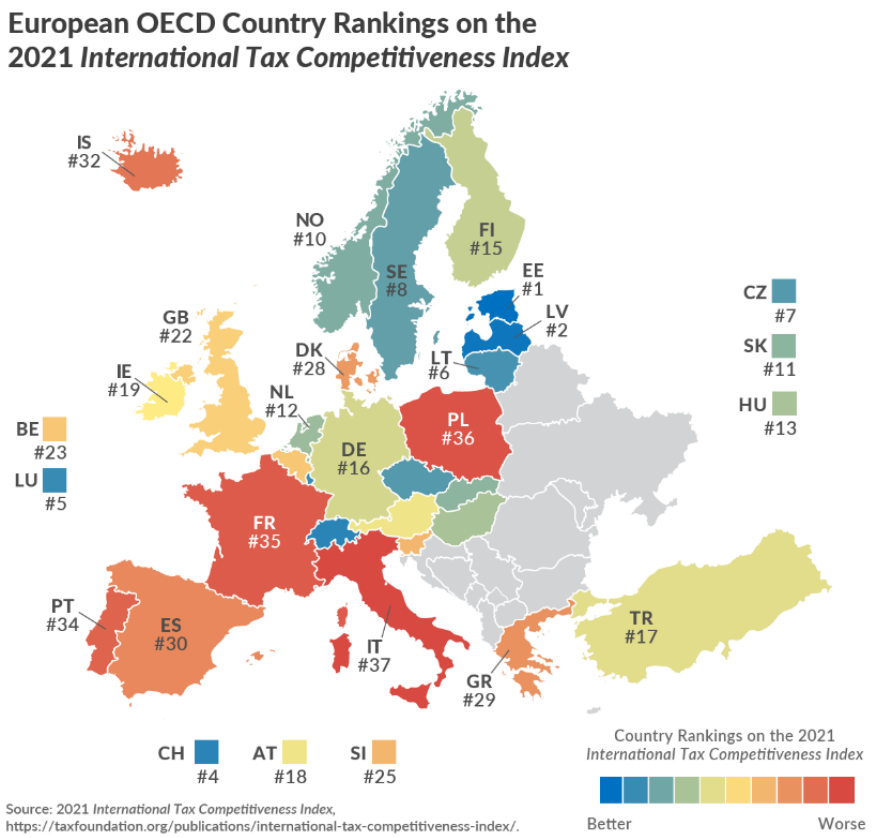

Рис. 1. Міжнародний індекс податкової конкурентоспроможності за 2021 рік.

1. Естонія

Сьомий рік поспіль Естонія має найкращий податковий кодекс за оцінками Організації економічного спіробітництва та розвитку, і відповідного Міжнародного індексу податкової конкурентоспроможності за 2021 рік. Його найвищий результат зумовлений чотирма позитивними рисами податкової системи Естонії. По-перше, він має 20-відсоткову ставку податку на прибуток підприємств, яка застосовується лише до розподіленого прибутку. По-друге, він має фіксований 20-відсотковий податок на доходи фізичних осіб, який не поширюється на доходи від дивідендів. По-третє, податок на майно застосовується лише до вартості землі, а не до вартості нерухомого майна чи капіталу. Нарешті, вона має

[1] https://taxfoundation.org/publications/international-tax-competitiveness-index/#Rankings

територіальну систему оподаткування, яка звільняє 100 відсотків іноземних прибутків, отриманих вітчизняними корпораціями, від національного оподаткування з незначними обмеженнями.

Управління податками в Естонії здійснюється Естонською радою за податками та митами. Значна частина податкових декларацій надається через Інтернет (в 2012 році 94,2% всіх податкових декларацій були представлені в Інтернеті. Відсотки по ПДВ та відсотки митних декларацій є набагато вищими). Для всіх установ і служб в Естонії необхідно персональний 11-значний ідентифікаційний код («*isikukood*»), що присвоюється особі від народження.

Податки, що стягуються з фізичних осіб в Естонії, наведено в таблиці нижче[2].

Податок на прибуток	· Внески до обов'язкової накопичувальної пенсії (II рівень) для податкових резидентів: 2%; · страховий внесок на випадок безробіття 1,6%; · податок на прибуток 20%.
Соціальний податок	Ставка соціального податку становить 33% (20% на соціальне забезпечення та 13% на медичне страхування). Окрім соціального податку, із загальної заробітної плати необхідно сплатити податок на страхування на випадок безробіття за ставкою 1,6% (утримується із зарплати працівника). Це податок для роботодавця: він базується на фактичному валовому доході. Коли роботодавець реєструє роботу в реєстрі зайнятості та сплачує соціальний податок за робітника, і він/вона автоматично отримує соціальне та медичне страхування в Естонії.
Податок на додану вартість (ПДВ)	Ставка податку на додану вартість/податку з продажу в Естонії становить 20%. Більшість товарів і послуг оподатковуються за ставкою в 20%. Також, є знижена ставка ПДВ в 9%. Такі товари, як книги, фармацевтичні препарати, оподатковуються за ставкою 9%. Ставка ПДВ на експорт товарів і певних послуг закордон становить 0%.
Земельний податок[3]	Ставка встановлюється місцевими радами в межах від 0,1% до 2,5%. Навіть державні установи обкладаються цим податком. Від податків

[2] https://www.workinestonia.com/working-in-estonia/taxes/
[3] https://web.archive.org/web/20100806011749/http://aysps.gsu.edu/isp/files/ISP_CONFERENCES_PROPERTY_TAX_06_TIITS_PAPER.pdf

	звільнена тільки земля, що належить церкві (не іншим релігійним установам).

Також, в Естонії стягуються наступні податки: акцизи на електроенергію, алкоголь, тютюнові вироби, паливо; митні збори; податки на азартні ігри і грузові транспортні засоби.

Подання щорічної декларації

Річна декларація про доходи фізичних осіб подається на початку кожного року. Кінцевий термін подання річної декларації з податку на доходи фізичних осіб – 30 квітня. Використовуючи захищений ідентифікатор, платник податків може подати особисту декларацію через систему e-Tax[4].

2. Польща

Загальні принципи податкової системи Польщі визначені у податковому праві, що набуло чинності 1 січня 1998 р.

Податок на доходи фізичних осіб встановлено Законом «Про податки з фізичних осіб» від 26 липня 1991 року[5], який передбачає більше ніж 100 видів діяльності, які звільнені від податку на доходи або передбачають певні пільги законом «Про фіксовану ставку податку на прибуток з окремих доходів, отриманих фізичними особами» від 20 листопада 1998 року[6]. Оподаткуванню належать доходи фізичних осіб незалежно від джерела надходження цих доходів.

У Польщі існують такі види податків:

· **безпосередні** (податок сплачується безпосередньо до податкових органів): прибутковий податок з фізичних осіб; прибутковий податок з юридичних осіб; податок зі спадщини і дарувань; податок з цивільної правової діяльності; сільськогосподарський податок; лісовий податок; податок на нерухоме майно; податок на транспортні засоби.

· **непрямі** (оплачується автоматично – при покупці послуги чи товару, оскільки ПДВ зараховується в ціну багатьох товарів): податок на додану вартість (ПДВ), акцизний податок, податок ігровий.

Податкову декларацію можна:

· подати особисто у відповідному податковому органі;

· надіслати поштою;

· заповнити через Інтернет, використовуючи програму «e-Deklaracje».

Детальний огляд усіх податків та їх характеристики освітлені в наступній таблиці:

[4] https://investinestonia.com/business-in-estonia/taxation/e-tax-system
[5] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19910800350/U/D19910350Lj.pdf
[6] https://www.portalkadrowy.pl/podatki/ustawa-z-20-listopada-1998-r.-o-zryczaltowanym-podatku-dochodowym-od-niektorych-przychodow-osiaganych-przez-osoby-fizyczne-tekst-jedn.-dz.u.-z-2021-r.-poz.-1993-22573.html

CIT (Прибутковий податок від юридичних осіб)	Податок стосується загального доходу, отриманого на території Польщі, або суб'єктів з юридичною адресою на території Польщі. Це єдиний податок і він становить 19%.
Тоннажний податок	Стосується доходів, отриманих судноплавними підприємцями, які використовують морські торговельні судна в міжнародному судноплавстві з перевезення вантажів, пасажирів і морської рятувальної служби. Оподаткування відбувається за заявою платника податків. При виборі цієї форми оподаткування, отримані доходи не підлягають прибутковому оподаткуванню. Тоннажний податок сплачується щомісячно.
PIT (Прибутковий податок для фізичних осіб)	Податок з фізичних осіб платить кожен, хто отримує дохід: отримує заробітну плату (на підставі трудових договорів та цивільно-правових договорів), або отримує дохід у результаті підприємницької діяльності. Винятком є доходи, вільні від податку, і доходи, з яких податок не стягується. Подружжя може заявити про спільне оподаткування їхніх доходів. Завдяки системі можна платити нижчі податки, особливо, якщо різниця між заробітками членів сім'ї є велика (або якщо лише хтось один з подружжя працює). Один із способів розрахунку податку – це так звані податкові пороги. У Польщі є два податкових пороги (17% та 32% у залежності від величини доходу)[7]. До осіб, що здійснюють підприємницьку діяльність, застосовується так званий лінійний податок, який становить 19% від отриманого доходу. Платники податків повинні заповнити свою податкову декларацію на документах, що називаються PIT. Формуляри PIT доступні в кожній податковій інспекції. У Польщі є багато типів PIT. Необхідний тип бланку залежить від багатьох факторів діяльності. Декларацію про розмір отриманого доходу (понесені витрати) в податковому році можна здавати на підставі PIT-ів 36, 36-L, 37, 38 і 39. Заповнений і підписаний PIT (непідписаний розглядається як відсутність декларації) здається до Податкової інспекції за місцем проживання платника податків до 30 квітня кожного року.
Податок від цивільно-правових дій	Це податок від економічної діяльності, наприклад: продажу або зміни майнових прав, що стосуються нерухомості. Заявка цивільно-правової дії (купівлі або продажу) до оподаткування відбувається шляхом реєстрації двостороннього договору (продавця та покупця) в податковій інспекції за місцем знаходження нерухомості.
Податок на транспортні засоби	Податок на транспортні засоби стосується власників: · вантажівок з допустимою повною вагою, що перевищує 3,5 тонн; · напівпричепів і причепів, які разом з моторним транспортним засобом мають допустиму повну масу понад 7 тонн; · автобусів. Податок сплачується у двох частинах: до 15 лютого і 15 вересня

[7] https://www.podatki.gov.pl/en/residents/personal-income-tax-rates/

	кожного року.
Податок від спадщини і дарування	Податок від спадщини і дарування стосується придбання прав власності та інших майнових прав, реалізованих на території Польщі, отриманих в результаті: · спадкування, звичайного запису, подальшого запису, запису стягнення (віндикації[8]), вказівок у заповіті; · дарчої, доручення дарувальника; · з набувальною давністю; · безкоштовного скасування спільної власності; · обов'язкової частки у спадщині, якщо спадкоємець не отримав її від спадкодавця у вигляді дарування або в порядку спадкування чи у вигляді запису. Сума податку залежить від ступеня родинних зв'язків і вартості успадкованих цінностей.
Сільсько-господарський податок	Податком обкладаються ділянки землі, які класифікуються як сільськогосподарські угіддя, а також сільськогосподарські угіддя з лісом і чагарником, за винятком ділянок, призначених для здійснення іншої діяльності, ніж сільське господарство. Розмір податку залежить від якості землі. Податок сплачується в чотирьох частинах: до 15 березня, 15 травня, 15 вересня і 15 листопада кожного податкового року.
Лісовий податок	Податком обкладаються земельні ділянки, які класифікуються як лісові угіддя, за винятком ділянок, призначених для здійснення іншої діяльності. Податок сплачується в чотирьох частинах: до 15 березня, 15 травня, 15 вересня і 15 листопада кожного податкового року (фізичними особами).
Акцизний податок	Закон «Про акцизний податок» від 23 січня 2004 року[9] накладає податковий обов'язок у формі акцизу. Оподаткуванню акцизним податком підлягає: виробництво гармонізованих підакцизних товарів, виведення гармонізованих підакцизних виробів з податкового складу, продаж підакцизних виробів на території країни, експорт і імпорт підакцизних виробів, придбання та поставки товарів у межах країн ЄС. Акцизним податком охоплені, зокрема, нафтопродукти та синтетичні рідкі палива, електротехнічне обладнання загального вживання, газова та мисливська зброя, алкогольні та тютюнові вироби, вино та пиво, парфумерія, ігрові автомати та електронні гральні машини, вітрильні та моторні човни, морські яхти, легкові автомобілі, хутра, сіль, поліетиленова упаковка, газ для заправки автомобілів та наповнення туристичних балонів. Ставки акцизного податку встановлені у відсотках або квотах. Ставка акцизу визначається у відсотках відповідно до ціни продажу у виробників або до митної вартості імпортерів. Акцизні ставки підлягають змінам протягом календарного року та публікуються у додатках до розпорядження Міністра фінансів Польщі.
Податок на ігрову діяльність	Податком обкладаються суб'єкти, що здійснюють підприємницьку діяльність у галузі азартних ігор і парі. Ставки податку залежать від типу гри. Податок сплачується щомісяця. Виграші, які отримує фізична особа,

[8] Віндикація, віндикаційний позов — позов власника про витребування речі з чужого незаконного володіння.
[9] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20040290257/U/D20040257Lj.pdf

	підлягають прибутковому податку від фізичних осіб (PIT).
Податок на додану вартість (VAT)	Податок при купівлі продуктів харчування, одягу, послуги, що вже включеий в ціну (брутто). У Польщі існують різні ставки податку ПДВ: 23%, 8%, 5%, 0%[10]. Ця ставка залежить від роду товару і послуг: 23% – стандартна ставка ПДВ; 8% – деякі харчові продукти, цукор, спеції, фрукти та інші продукти харчування, добрива, деякі книги, газети і журнали, визначену фармацевтичну та медичну продукцію, деякі послуги сільського господарства і тваринництва; 5% – базові продукти такі як м'ясо, риба, молочні продукти, засоби гігієни, деякі книги та періодичні видання; 0% – експорт товарів, внутрішньо галузеві поставки товарів, міжнародні транспортні послуги, принтери, сканери, процесори для комп'ютерів, серверів та ін., комп'ютерне обладнання та приладдя для осіб з проблемами із зором, пристрої передачі цифрових даних. Звільнені від сплати структури служби охорони здоров'я, освіти, соціального забезпечення і послуг, а також певні фінансові та страхові послуги. Іноземець, який здійснює власну підприємницьку діяльність, виконуючи різного роду послуги, повинен буде заплатити податок ПДВ до податкової інспекції, який він додавав своїм клієнтам. Податок ПДВ сплачується до податкової інспекції за місцем здійснення діяльності.[11]
Податок на благодійсність	У Польщі особливістю податкової системи є те, що кожен платник податків має право пожертвувати 1% від свого податку на благодійність. Це право оприлюдненене в єдиному тексті Закону «Про суспільну користь і волонтерську роботу» від 9 червня 2022 року.[12] Платник податків не віддає увесь свій податок до державного бюджету, а може допомогти одній з соціальних організацій, фондів, асоціацій, що офіційно займаються освітою, соціальною допомогою, юридичною, психологічною, охороною прав людини загалом тощо. Платник податків має прямий вплив на те, як буде використана частина його податку. Не всі фонди та об'єднання мають статус благодійних, і тому не в кожен фонд чи об'єднання може передати свій 1%. Їх актуальний список знаходиться на офіційному сайті Міністерства праці та соціальної політики (KRS). Організація, на рахунок якої можна перерахувати до 1% від свого податку, повинна мати статус суспільно-корисної організації (OPP). Офіційний список OPP готує Міністерство праці та соціальної політики (кожна організація має код - KRS). Для того, щоб увійти в офіційний список Міністерства праці та соціальної політики, організації повинні відповідати ряду умов – від ознак некомерційної організації до цілковитої фінансової прозорості.[13]
Податок на нерухомість	Предметом оподаткування податком на нерухомість є: земельні ділянки, будівлі або їх частини, споруди або їх частини, пов'язані зі здійсненням підприємницької діяльності.

[10] https://www.podatki.gov.pl/en/value-added-tax/general-vat-rules-and-rates/list-of-vat-rates/
[11] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20040540535/U/D20040535Lj.pdf
[12] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20030960873/U/D20030873Lj.pdf
[13] http://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/1751189/broszura-1proc_naOPP.pdf

	Відсоток податку залежить від оренди нерухомого майна: 8,5% або 12,5%. Ставки оцінюються за 1 квадратний метр і не можуть перевищувати ставок, оголошених Міністром фінансів на поточний рік.

Угоди про уникнення подвійного оподаткування

Польща уклала угоди про уникнення подвійного оподаткування з-понад 60 державами. Згідно зі зразками ОЕСР, в цих угодах було прийнято принцип оподаткування прибутків підприємства тільки у країні місцезнаходження його суб'єкта, хіба що підприємство має свої відділи у країні партнера, що створює можливість стягнення там податків на прибуток.

Більшість укладених Польщею угод визначає максимальну ставку податків з дивідендів на рівні 5-15%, зниження цього податку до 5% може відбутися тоді, коли іноземний одержувач має у капіталі підприємства, яке має офіс в Польщі, визначену мінімальну частку (10% або 25%).

В частині укладених Польщею угод передбачається податкове звільнення відсотків, що означає, що таке оподаткування відбувається у країні місцезнаходження особи. В інших угодах домінують ставки 10%. Укладені Польщею угоди про уникнення подвійного оподаткування допускають також обкладання податком ліцензійних оплат.

Контроль податкової служби

Інституційна структура податкової системи є триступеневою та складається з податкових управлінь, як першої податкової інстанції, податкових палат, та Міністерства фінансів. Податкове право зобов'язує платників податків вести податкові книги та рахункові документи протягом п'яти років.

Контролем за виконанням та дотриманням податкової дисципліни в Польщі займаються спеціальні органи податкових служб. У складі Міністерства фінансів поряд з іншими функціональними відділами діють департаменти «Податків і зборів», «Головний інспекторат фінансового контролю», «Адміністративно-бюджетне бюро». Кожне з 49 воєводств має свою фінансову палату, а більшість і свої фінансові управління.

Фінансові управління ведуть реєстри платників податків, приймають податки та збори, контролюють правильність їх розрахунку і своєчасність сплати, накладають санкції за порушення податкового законодавства. Фінансові палати ведуть контроль за діяльністю фінансових управлінь, перевіряють річні фінансові звіти найбільш великих платників податків.

Працівники податкових служб можуть мати вільний доступ до фінансової інформації платників податків. Відмова від надання такої інформації чи її перекручення карається великими штрафами (до 1,5 млн злотих). При цьому треба мати на увазі, що несвоєчасна сплата податків несе за собою штрафні санкції в розмірі 13% річних.

Всі види податків в Польщі затверджуються парламентом. За останні роки податкова система Польщі мала значні зміни, спрямовані на забезпечення більшої чіткості та відповідності системам оподаткування країн Європейського Союзу. Слід зауважити, що в

польському податковому законодавстві можлива інтерпретація законів, що дозволяє державному чиновнику приймати неоднозначні рішення у кожному конкретному випадку.

3. Німеччина

Однією з особливостей німецького фіскального законодавства є те, що воно передбачає формування трирівневої структури надходжень до держбюджету: ***рівень комун, земельний і федеральний рівні.***

Податкова система Німеччини є прогресивною. Розмір відрахувань – величина, похідна не тільки від обсягу доходів, але і від рівня добробуту окремо взятого регіону. За рахунок більш високих податків в розвинених землях, наприклад Баварії, уряд дотує економіку менш успішних членів федерації, зокрема, Саксонію.

Податки розділяються на такі групи*:* загальні (надходять у бюджети різних рівнів); федеральні; земельні; общинні (місцеві).

Загальні податки: прибутковий; корпоративний; на додану вартість; на доходи від капіталу.

Федеральні: акцизи на нафтопродукти; тютюнові та спиртогорілчані вироби; страховий податок.

Земельні: податок із власників автомобілів; майновий; на спадщину і дарування; акциз на пивну продукцію.

До общинних належать промисловий і поземельний податки.

Общинні (місцеві*):* промисловий податок і податок на майно.

Кожна особа, яка зареєстрована в Німеччині (або зобов'язана сплачувати податки тут), автоматично отримує 11-значний ідентифікаційний номер платника податків, який використовується для всіх цілей оподаткування та ніколи не змінюється – Steuer-ID.

Податкові класи в ФРН

Податковий клас, присвоєний платникові, визначає суму грошових коштів, яку йому доведеться перерахувати до держбюджету у вигляді податків. Ця характеристика також впливає на розмір багатьох соціальних виплат, в тому числі і допомоги по безробіттю.

Податкові класи в Німеччині бувають шести видів, представлених в наступній таблиці[14].

[14] https://neotax.eu/en/blog/tax-classes-steuerklassen-in-germany

Клас (Steuerklassen)	Кому присвоюється
I	· Неодруженим чоловікам і незаміжнім жінкам; · людям, які уклали шлюб, але тривалий термін проживають в різних країнах або разом за межами ФРН; · вдівцям /вдовам; · людям, що розірвали шлюб.
II	· Один з батьків дитини є одинаком.
III	· Людям, котрі перебувають в офіційному/ цивільному шлюбі і один з членів подружжя веде трудову діяльність, а інший не працює; · овдовілі люди.
IV	· Одружені, які мають приблизно однаковий дохід.
V	· Одружені, але один з осіб подружжя має менший дохід.
VI	· Особам, які ведуть трудову діяльність на декількох підприємствах.

Більшість нерезидентів підпадають під податкові групи I або II. Якщо обидва подружжя працюють в Німеччині, можна використовувати податкову групу IV. Наявність податкових класів за соціальною ознакою створює додаткові можливості користування пільгами шляхом переходу з класу в клас.

У трудовому договорі, укладеному між фізичною особою та юридичною, вказується брутто-зарплата. У цю суму входять податки, що підлягають утриманню в майбутньому і соціальні внески. Прибутковий податок в Німеччині входить в групу основних. З 2022 року законодавством країни був встановлений неоподатковуваний дохід у розмірі 9 984 євро/ рік на одного індивіда або 18 388 євро для подружньої пари.[15]

Річний прибуток, євро	Відсоток податку
Менше 9 984	0%
9 985 – 58 596	З 14% до 42%
58 597 – 277 825	42%
Більше 277 826	45%

Основними податками для фізичних осіб в Німеччині вважаються податки, наведені нижче в таблиці.[16]

Податок на прибуток («Einkommensteuer»)	14% - при розмірі зарплати в діапазоні 9 169-13 966 євро; 24% - при доході 13 967-54 949 євро; 42% - коли дохід від 54 950 до 260 532 евро; 45% - при зарплаті понад 260 532 евро.
Соціальний податок	Соціальний податок в ФРН на різні види страхування наступний: · обов'язкове медстрахування – 14,6%; · обов'язкове пенсійне страхування – 18,6%; · обов'язкове страхування на випадок потреби в догляді – 3,05%.

[15] https://www.howtogermany.com/pages/germantaxes.html#individual
[16] https://www.iamexpat.de/expat-info/taxation-germany/german-tax-system

	Страхування на випадок безробіття – 2,5%.
(«Mehrwertsteuer») – податок на додану вартість, ПДВ	Величина податку залежить від виду товару або типу послуг, й складає 7% або 19%.
Податок на володіння автомобілем	У залежності від віку автомобіля, типу та об'єму її двигуна, а також рівня показників шкідливих викидів щорічно вираховується сума транспортного податку («KFZ-Steuer»). Автомобілі, оснащені двигунами високого класу екологічності, звільняються від сплати податків на період від 1 р. до 3 р.
Земельний податок	Стягується поквартально у формі авансових платежів на рівні надходжень за минулий рік. Оклад податку визначають один раз у три роки, при змінах вартості нерухомого майна здійснюється перерахунок. В середньому земельний податок за 3-кімнатну квартиру становить 100-200 євро/ рік, за приватний будинок – 1 500 євро/ рік.
Податок на власність (майно)	Сучасна ставка податку становить 1% від вартості майна фізичних осіб та 0,6% – від майна промислових компаній і підприємств. Пільга у вигляді пониженої ставки поширюється на майно в сільському та лісовому господарствах. Не оподатковується майно вартістю до 70 тис. марок. При досягненні власником майна віку 60 років пільга підвищується до 100 тис. марок.
Податок на нерухомість	Покупець житла проводить одноразовий платіж, розмір якого залежить від регіону розташування об'єкта нерухомості. Ставка становить від 3,5 до 6,5%. Максимальна ставка 6,5% діє в землі Північний Рейн-Вестфалія.
Податок на споживання	Одна з найбільш фіскально ефективних і дешевих у адмініструванні форм оподатковування. Витрати на справляння даної групи податків складають всього 0,7% сумарної величини надходжень від цих податків. Оподатковування товару здійснюється, як правило, на стадії виробництва чи при ввозі товарів через кордон. Розрізняють чотири основних групи товарів, що підлягають оподаткуванню на підставі споживання: · товари, податкові надходження від яких надходять у бюджет федерації (податок на нафту і нафтопродукти, цукор, чай, лікеро-горілчані вироби, каву, освітлювальні прилади, сіль і деякі інші); частка таких надходжень у федеральний бюджет дещо перевищує 20% усіх податкових доходів центрального уряду; · товари, податкові надходження від яких поступають у бюджети земель (серед товарів даної групи найбільше фіскальне значення має податок на пиво, по рівню споживанню якого Німеччина знаходиться на одному з перших місць у світі); · товари, оподатковувані податком на імпортний оборот, що поширюється на більшість імпортованих виробів; даний податок

	одночасно є і формою податку з обороту (податку на додану вартість); · товари, оподатковувані місцевими податками (податок на деякі алкогольні і безалкогольні напої, ліцензії на торгівлю та розлив напоїв в кафе).
Промисловий податок	Платять фізичні особи, що займаються торговельною або комерційною діяльністю. Не обкладається дохід розміром до 24 500 євро/рік. Ставка 14-17%.
Торговий податок («Gewerbesteuer»)	Це щоквартальний податок, який сплачується місцевому муніципалітету.

У ФРН діють й інші податки:

Податок на Google	У 2013 році Парламент ФРН прийняв закон, який зобов'язує агрегатори і пошукові системи, які переопублікують новини, виплачувати авторам першоджерел компенсацію. Корпорація Google категорично виступила проти даного законопроекту ще на етапі його обговорення.
Податок на радіо	Кожне домогосподарство зобов'язане оплатити даний податок у розмірі **17,50 євро/міс**. Причому ролі не грає фактична наявність радіо або телевізора. Зібрані кошти спрямовуються на фінансування безкоштовних німецьких теле- і радіо-мовних каналів.
Податок на домашніх тварин	Його розмір коливається в широкому діапазоні **від 30 до 700 євро**. Гроші йдуть на облаштування інфраструктури, що забезпечує нормальне життя домашніх вихованців, починаючи від введення в експлуатацію муніципальних ветеринарних клінік, включаючи створення майданчиків для вигулу/ навчання.
Церковний податок («Kirchensteuer»)	У Баден-Вюртемберзі та Баварії податок дорівнює **8%**, а у всіх інших німецьких землях - **9%.**
Податок солідарності	Цей збір складає **5,5%** від величини прибуткового податку працюючого німця або німкені. Введений він був в 1991 з метою інвестування в економічний розвиток колишньої НДР. У найближчі роки цей податок планують скасувати.

У разі несвоєчасного подання податкової декларації можуть нараховуватись штрафні санкції та відсотки.[17]

[17] https://www.howtogermany.com/pages/germantaxes.html#individual

Нововведені пільги на оплату податків в Німеччині
Введені в 2022 році пільги з оподаткування покликані стимулювати реалізацію екологічних ініціатив і знизити фінансове навантаження на платників з невеликим доходом або тих, які мають дітей. Напирклад, пільгове оподаткування в Німеччині компаній, що випускають електромобілі. У 2022 року в їх число входять Porsche, Mercedes і Audi;

Функціонування податкових органів та організація контролю

Спеціального податкового відомства в Німеччині не існує. Функції податкової служби виконують федеральні та земельні фінансові відомства, відповідно підпорядковані федеральному та земельному міністерствам фінансів. Адмініструванням податку на додану вартість, фіскальними монополіями, митом і фінансовими взаємовідносинами з бюджетом Європейського Союзу відають федеральні фінансові органи, решту податків адмініструють земельні фінансові органи. У кожній федеральній землі, крім того, є так зване в іншому перекладі: Головне фінансове управління підпорядковане одночасно і федеральному, і земельному міністерствам фінансів. Верховній фінансовій дирекції безпосередньо підпорядковані податкові інспекції і митні органи. Верховна фінансова дирекція по суті є посередницьким органом.

4. Франція

Податкова служба Франції знаходиться в складі Міністерства економіки, фінансів і бюджету. Адмініструванням податків займається Головне податкове управління та Головне управління мита та інших надходжень.

Від інших країн Західної Європи національна податкова система Франції вирізняється лише деякими особливостями.

По-перше, для Франції властиві високі соціальні податки – платежі та внески у фонди соціального призначення (понад 40% загальної суми обов'язкових платежів і податків у порівнянні з близько 30% в середньому по країнах ЄС).

По-друге, структура французької податкової системи історично склалася таким чином, що фіскальне значення непрямого оподаткування (податків на споживання) у загальній сумі державних доходів перевищують долю прямих. Не випадково, адже саме Франція – Батьківщина податку на додану вартість.

По-третє, в основі бюджетного процесу знаходиться принцип пріоритету ресурсів. На відміну від багатьох інших країн, це означає затвердження парламентом спочатку доходної частини бюджету, а потім видаткової.

По-четверте, всупереч давній традиції централізованого управління з початку 80-х років Уряд проводить політику децентралізації, що полягає в розширенні прав місцевих органів самоврядування і супроводжується відповідним перерозподілом податкових надходжень.

По-п'яте, відповідно до вимог уніфікації податкових систем в рамках Європейського Союзу протягом останнього десятиліття спостерігається зниження ставок оподаткування з одночасним розширенням податкової бази за рахунок скасування пільг.

Усі закони Французької Республіки, які стосуються введення нових або знищення старих податків, сфери їх застосування, щорічно затверджуються парламентом при прийнятті

державного бюджету. Крім законів, діють різні декрети й розпорядження, які приймаються з метою доповнення, деталізації та пояснень до чинних законів.

Загалом податки та збори у Франції становлять близько 90% дохідної частини бюджету. При досить централізованій системі законодавства у сфері оподаткування місцевим органам самоврядування належить відносна автономія. Вони мають можливість самостійно встановлювати місцеві податки, їх ставки та порядок стягнення.

Податковий номер фізичної особи у Франції має 13 значне число і називаєтьсяй numéro fiscal de référence or numéro SPI.

Основні федеральні податки: ПДВ, прибутковий податок з фізичних осіб, податок на прибуток підприємств, мита на нафтопродукти, акцизи, податок на власність, мита, податок на прибуток від цінних паперів і ін.

Основні місцеві податки: туристичний збір, податок сімейний (складається з трьох податків: на житло, земельний податок на будинки і будівлі, податок на землю), податок на використання комунікацій, податок на продаж будинків. У цілому, місцеві податки складають 30% загального податкового тягаря. Вони ж наповняють 40% місцевих бюджетів[18].

У Франції існує три основних види податків фізичної особи:

· французький прибутковий податок (impôt sur le revenu);
· внески на соціальне страхування (charges sociales/cotisations sociales);
· податок на товари та послуги (taxe sur la valeur ajoutée TVA, або ПДВ, у Франції).

Фізична особа також має сплатити податок на проживання (taxe d'habitation) або французький податок на нерухомість (taxe foncière). Окремо розглядається податок на приріст капіталу якщо фізична особа має активи на суму понад 1,3 мільйона євро.

Ці та інші податки у Франції зображені в таблиці:[19]

Податок на проживання (Taxe d'habitation)	У 2021 році податок було повністю скасовано для нерухомості, яка є основним місцем проживання власника. Отже, якщо особа володіє двома об'єктами нерухомості у Франції, то сплачує податок з майна, в якому не проживає. Розмір цього французького податку на майно залежить від розміру та стану майна, а також від ставок, встановлених місцевими комунами.
Податок на телевізійну ліцензію (Redevance audiovisuelle)	Податок на наявність одного або кількох телевізорів (плата стягується лише один раз) у домі, навіть якщо ви використовуєте їх лише для перегляду DVD-дисків, і вказується в тому самому французькому податковому рахунку. Якщо у вас його немає, ви повинні задекларувати це у своїй щорічній податковій декларації у Франції. Розмір податку 138 євро у 2022 році.
ПДВ (taxe sur la valeur ajoutée)	Стандартна ставка TVA у Франції становить 20%. Однак у Франції існують знижені ставки TVA для деяких фармацевтичних препаратів, громадського транспорту, готелів, ресторанів і квитків на

[18] https://www.expatica.com/fr/finance/taxes/a-guide-to-taxes-in-france-101156/
[19] https://taxfoundation.org/country/france/

	спортивні/культурні заходи (10%), продуктів харчування та книг (5,5%), а також телевізійних ліцензій і газет (2%). Для нерезидентів можлива процедура повернення ПДВ, заповнивши форму Detaxe в магазині чи аеропорту.
Податок на майно (Taxe fonciere)	Якщо ви купуєте або вже володієте нерухомістю у Франції, вам доведеться сплатити податок на нерухомість, навіть якщо ви здаєте її в оренду. Рахунок для taxe foncière надходить в останньому кварталі року, і сума базується на орієнтовній річній вартості оренди майна, помноженій на відсоток, встановлений комуною. Ви можете сплачувати податок частинами або наперед шляхом щомісячного прямого дебетування. Ставка taxe foncière для основного житла становить близько 1% і 3% для вторинного житла.
Податок на багатство **(IFI - Impôt sur la Fortune Immobilière)**	У 2018 році Франція має податок IFI (Impôt sur la Fortune Immobilière), який застосовується лише до активів нерухомості. Рівні податку на майно такі: Від 800 000 євро до 1,3 мільйона євро: 0,50% Від 1,3 до 2,57 млн євро: 0,70% Від 2,57 до 5 мільйонів євро: 1% Від 5 до 10 мільйонів євро: 1,25% 10 мільйонів євро+: 1,5% Нерезиденти сплачують податок лише на активи у Франції, тоді як резиденти сплачують податок на всі активи в усьому світі. Для резидентів Франції діє обмеження податку на багатство, тобто загальна сума податків не повинна перевищувати 75% доходу.
Податок на спадщину та дарування	Для померлих резидентів Франції всі активи в усьому світі підлягають французькому податку на спадщину, тоді як усі французькі маєтки підлягають податку, навіть якщо бенефіціар не є резидентом Франції. Загалом після будь-яких застосовних відрахувань і звільнень, а також після додавання будь-яких подарунків, отриманих від померлого протягом попередніх 15 років, ставки спадщини для батьків, дітей і онуків є такими: Неоподатковувана надбавка: 100 000 євро До 8072 євро: 5% 8072–12109 євро: 10% €12 109–€15 932: 15%

	€15 932–€552 324: 20% €552 324–€902 838: 30% 902 838 євро–1 805 667 євро: 40% €1,805,667+: 45%.

Ставки податку на прибуток у Франції у 2022 році такі[20]:

Річний прибуток, євро	Відсоток податку
Менше 10 225	0%
10 226 – 26 070	11%
26 071 – 74 545	30%
74 546 – 160 336	41%
Більше 160 337	45%

Нерезиденти, зазвичай, сплачують податок на свої доходи, отримані у Франції, за мінімальною ставкою 20%, а для доходів, що перевищують цей поріг – 30%. Штраф за недотримання терміну сягає розміру 10% від суми податкового рахунку.

Прибутковий податок справляється із осіб, дохід яких перевищує неоподатковуваний мінімум за шестирозрядною прогресивною шкалою. Одна з особливостей французького прибуткового оподаткування полягає в системі так званих коефіцієнтів. Самотні платники без дітей мають коефіцієнт 1, подружжя без дітей – 2, подружжя з однією дитиною – 2,5, з двома дітьми – 3 і т. д. Податок розраховується в такому порядку: загальну суму доходу ділять на відповідний коефіцієнт, вираховують податок за ставкою, передбаченою для даної класифікації доходів, а одержану суму множать на той самий коефіцієнт. Наприклад, якщо сім’я має коефіцієнт 3 і дохід 300 тис. євро, то визначають податок на 100 тис., й одержаний оклад податку збільшують у три рази.

Французькі податкові відшкодування та пільги

Особа може зменшити свій податковий рахунок за допомогою відшкодування податку у випадку:

- якщо ви працюєте за професійною діяльністю та заробляєте нижче певного рівня (La prime pour l’emploi або PPE);
- внески на соціальне страхування працівників;
- будь-які професійні/пов’язані з працевлаштуванням витрати (до 12 305 євро);
- якщо ви утримуєте вдома людину старше 75 років;
- збитки від оренди немебльованих приміщень (до 10 700 євро);

[20] https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1419?lang=en

- збитки від підприємницької чи професійної діяльності;
- виплати аліментів на неповнолітніх, які не є частиною вашої бюджетної родини;
- працює система енергозбереження у вашому домі;
- якщо у вас низький дохід, ви можете отримати звільнення від місцевих податків на нерухомість у Франції.

Система PAYE

З 2019 року система Pay-As-You-Earn (PAYE) використовується на території всієї Франції. Замість того, щоб подавати податок на прибуток і сплачувати будь-які податки, які особа повинна за попередній рік, вона буде оподатковуватись у джерелі доходу у вигляді щомісячних платежів. Дохід, що підлягає PAYE, також включає дохід після виходу на пенсію, відповідний дохід за кордоном, відпустку (наприклад, у зв'язку з хворобою чи вагітністю й пологами) і дохід від оренди.

Подання загальної податкової звітності та контроль

Заяву на подання щорічної декларації отримують в місцевій податковій службі («centre des impôts»), мерії, або онлайн через Міністерство економіки та фінансів Франції. За несвоєчасне подання декларації податок стягується в повній сумі з одночасним накладанням штрафу в розмірі 0,75% на місяць (9% на рік), а якщо дохід прихований навмисне з метою ухилення, то штраф складає від 40% до 80% від суми нарахованого податку. При серйозних порушеннях податкового законодавства (фальсифікація документів тощо) передбачається кримінальна відповідальність аж до тюремного ув'язнення. Для Франції властиві загальноприйняті у світовій фіскальній практиці санкції кримінального й адміністративного характеру за податкові правопорушення.

5. Нідерланди

Податкова служба (Belastingdienst), що працює над національним податковим законодавством, є установою Міністерства фінансів (Ministerie van Financiën). Служба відповідає за збір податків і внесків на соціальне страхування. Голландська система оподаткування поділяє різні типи оподатковуваного доходу на три групи, кожна з яких має власну ставку[21]:

I: оподатковуваний дохід від прибутку, зайнятості та власності на житло (заробітна плата, пенсії, соціальні виплати та вартість нерухомості, зайнятої власником);

II: оподатковуваний дохід від відсотків;

III: оподатковуваний дохід від заощаджень та інвестицій.

Ідентифікаційний номер платника податків в Нідерландах має 9 цифрове значення і носить назву BSN (het burgerservicenummer).

[21] https://www.expatica.com/nl/finance/taxes/netherlands-tax-system-103981/

Belastingdienst автоматично вираховує відсоток із місячної заробітної плати фізичної особи. Однак, наприкінці кожного року потрібно подати податкову декларацію (belastingaangifte) і задекларувати свої доходи та майно. Особи отримують остаточне податкове повідомлення та, у деяких випадках, отримують податкову знижку. Платники податків-нерезиденти мають право на базові пільги в податковій графі III під час визначення своїх вигод від інвестицій та заощаджень у Нідерландах.

До категорії прямих податків, що стягуються національним урядом належать: податок на прибуток, корпоративний податок, податок на спадщину та дарування.

Окрім прямого оподаткування фізичних осіб, уряд Нідерландів також стягує деякі непрямі податки, зокрема: податок на додану вартість, акцизний збір, податку з легкових автомобілів і мотоциклів, податок на споживання безалкогольних напоїв та іншої продукції, податок на тяжковагові транспортні засоби.

До списку загальновживаних податків, що стягуються з фізичних осіб наступні:

Податок на додану вартість – ПДВ (Belasting Toegevoegde Waarde – BTW)[22]	Ставка BTW у розмірі 21%, яку також називають високим або загальним тарифом, застосовується до більшості видів оподатковуваної діяльності; ставка 9% застосовується до продажу звичайних товарів (наприклад, продуктів харчування, напоїв, сільського господарства, ліків, книг). Деякі товари чи послуги звільняються від BTW (0%), наприклад міжнародна діяльність. В основному це стосується постачання товарів з Нідерландів до іншої країни ЄС та деяких послуг, пов'язаних із транскордонними транзакціями.
Податок на прибуток[23]	Для системи оподаткування дохід фізичної особи поділяється на три категорії: 1) доходи від роботи, доходи від володіння житлом: зарплата, фінансова допомога, пенсія, виплати на утримання, доходи з-за кордону, дохід, отриманий від роботи фрілансером, роботи нянею, художником або художницею, професійним спортсменом чи спортсменткою. Дохід оподатковується за прогресивною ставкою з чотирма податковими групами. Коли досягається державний пенсійний вік, застосовується спеціальна ставка; · якщо людина або сама або з партнером володіє 5% акцій, опціонів або сертифікатів участі в прибутках компанії. · заощадження та інвестиції. Особа сплачує податок у розмірі 30% від оподатковуваного доходу від заощаджень та інвестицій. Уряд передбачає фіксований прибуток, який змінюється залежно від

[22] https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontenten/belastingdienst/business/vat/vat_in_the_netherlands/calculating_vat/vat_tariffs

[23] https://www.government.nl/topics/income-tax/types-of-income-tax

	заощаджень та інвестицій громадянина.
Податок на спадщину та дарування[24]	Ставки: Діти та партнери: 10% до 128 750 євро та 20% на надлишок; Онуки: 18% до 128 750 євро та 36% надлишку; Будь-яка інша особа: 30% до 128 751 євро та 40% на надлишок. Будь-яка особа може надати родичу або не родичу, віком від 18 до 40 років суму в розмірі 105 302 євро без податку на подарунок за умови, що подарунок буде використано для: - придбання будинку, який стане основним місцем проживання; - погашення кредиту на житло, яке є основним місцем проживання; - ремонт будинку, який вважається основним місцем проживання.
Податок з легкових автомобілів і мотоциклів[25]	Коли особа реєструє свій транспортний засіб, то автоматично отримує оцінку від Нідерландської податкової та митної адміністрації (Belastingdienst), і має сплатити податок на транспортні засоби (також відомий як дорожній податок) раз на 3 місяці. Особа сама відповідає за своєчасну сплату податку. Якщо громадянин не отримує рахунок протягом 1 місяця, необхідно самостійно зателефонувати до податкової та митної адміністрації. Сума податку, яку потрібно сплатити, залежить, серед іншого, від типу транспортного засобу, його ваги, типу палива та його впливу на навколишнє середовище.
Податок на майно	Даний вид податку адмініструється місцевими муніципалітетами і являє собою частку вартості нерухомості за щорічною оцінкою місцевої мерії, що називається WOZ (Waardering Onroerende Zaken – Оцінка нерухомого майна). Податок на майно в Нідерландах поділяється на два основних типи: податок, який повинен сплачувати власник нерухомого майна; і податок, який повинен сплачувати користувач майна, яке належить іншій особі. Податок на купівлю чи продаж нерухомого майна для резидентів сягає 6%, для нерезидентів (стягується податок за ставкою 1,2% від вартості WOZ мінус позика (якщо застосовно) для купівля голландської нерухомості.

Крім загальнонаціональних податків, кожен житель Нідерландів повинен платити місцеві податки своїй міській раді (gemeente). Регіональні водні управління (управління водного господарства) мають дотримуватись норм захисту від повеней (утримання дамб і контроль рівня води) і забезпечення чистою водою. Якщо громадянин володіє землею, будівлями чи природними заповідниками в Нідерландах – або якщо громадянин займає чи використовує комерційні приміщення – потрібно щорічно сплачувати податок з управління

[24] https://www.iamexpat.nl/expat-info/dutch-expat-news/gift-and-inheritance-tax-netherlands-how-they-affect-dutch-tax-residents
[25] https://business.gov.nl/regulation/motor-vehicle-tax/

водопостачанням (waterschapsbelasting), що фіксується кожним муніципалітетом індивідуально.

Як і в багатьох інших муніципалітетах Нідерландів, до прикладу, Амстердам стягує податок з готелів та інших видів розміщення туристів. Ці гроші йдуть на благоустрій міста. Туристи в Амстердамі повинні сплачувати туристичний податок у розмірі 7%, а також внесок у розмірі 3 євро з особи за ніч, якщо вони зупиняються в готелі, або 1 євро з особи за ніч, якщо вони зупиняються в кемпінгу. З початку 2022 року Амстердам ввів податок на рекламу, щоб зменшити кількість вуличної реклами в місті. По суті, чим більша видимість реклами, тим вищий податок.

Річна декларація про доходи (aangifte inkomstenbelasting)

Податкову декларацію можна надіслати до 14 липня наступного року відповідно до податкового року.[26]

[26] https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/prive/inkomstenbelasting/hoe_werkt_inkomstenbelasting/aangifte_doen/